

บทที่ 14

ปัญหา อุปสรรค แนวโน้มเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน

การจัดการศึกษาในด้านหลักสูตรได้รับการปรับปรุงและพัฒนามาเรื่อยๆ เป็นระยะๆ แต่ความสำเร็จของหลักสูตรไม่ได้อยู่ที่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หลักสูตร และสาระต่างๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญและนักการศึกษากำหนดไว้ แต่อยู่ที่การนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร รวมทั้งผู้เรียนได้รับผลตามที่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกำหนดไว้

การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนในปัจจุบัน

การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้กำหนดการศึกษาตามแนวระบบโรงเรียน โดยแบ่งระดับการศึกษาเป็น 4 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ซึ่งรัฐได้กำหนดนโยบายการศึกษา มุ่งเน้นให้ประชาชนมีโอกาสได้เรียนรู้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งการพัฒนานุคลิกใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านปัญญา 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านร่างกาย 4) ด้านสังคม และเร่งรัดการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ถึงระดับมัธยมศึกษา

การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงจำเป็นต้องจัดให้มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีเนื้อหาสาระในหลักสูตรเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนเอง ตามศักยภาพ ความสนใจ และเพื่อสังคม
2. มุ่งเน้นและส่งเสริมความสำคัญของการใช้ภาษา การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาไทย และวัฒนธรรมไทย รวมทั้งภาษาต่างประเทศเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ
3. ส่งเสริมและพัฒนาเนื้อหาสาระในด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการใช้เทคโนโลยีให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าของโลก การคิดค้น สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ
4. การจัดการเรียนการสอน จะเน้นในด้านการฝึกปฏิบัติ การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ เพื่อการประกอบอาชีพได้ มีคุณธรรม มีเจตคติ และพฤติกรรมที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจลักษณะการทำงาน และการคิดแบบวิทยาศาสตร์ รู้จักมีความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการวิเคราะห์ และสังเคราะห์

แนวทางการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน จึงมุ่งเน้นที่จะพัฒนาคุณภาพของเยาวชน ให้มีคุณภาพที่พึงประสงค์ในอนาคต รวมทั้งจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์ และสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐดังต่อไปนี้

1. ในด้านผู้เรียน

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรในปัจจุบัน มุ่งการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยเน้น และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

- 1) การพัฒนาตนเอง มุ่งเน้นให้มีความรู้พื้นฐาน มีสุขภาพกายใจสมบูรณ์ สามารถแก้ปัญหาเป็น รู้จักการเสียสละและมุ่งส่งเสริมให้รักการอ่าน และแสวงหาความรู้อยู่เสมอ
- 2) พัฒนาอาชีพ โดยให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รักการทำงาน และทำงานเป็น
- 3) พัฒนาสังคม เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตนต่อบ้าน ชุมชน ประเทศ และโลก

การจัดหลักสูตรในปัจจุบัน จึงมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ หรือมีคุณภาพที่พึงประสงค์ดังต่อไปนี้ (เอกสารแนะนำหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ : 7-8)

1. สามารถสื่อความด้วยการอ่าน การฟัง การพูดและการเขียน อย่างมีวิจารณญาณ
2. สามารถคิดคำนวณ และแก้ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเลขที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน
3. สามารถคาดหมายการเปลี่ยนแปลงในสังคมสิ่งแวดล้อม และปฏิบัติตนได้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ
4. รักษาสุขภาพทั้งด้านกายและใจของตน เพิ่มพูนอนามัยชุมชนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นอยู่เสมอ
5. มีค่านิยมในการเสียสละ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความยินดีเป็นประจำ
6. สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ทั้งที่เกี่ยวกับงานอาชีพและการพัฒนาสังคม
7. แสวงหาแนวทางปฏิบัติใหม่ ๆ ให้ได้ผลงานดีขึ้นกว่าเดิมเสมอ รวมทั้งการนำเอาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาช่วยเสริมการพัฒนา
8. มีค่านิยมในการประกอบอาชีพสุจริต ปรับปรุงอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
9. สามารถปฏิบัติงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นิยมการทำงานร่วมกัน

10. ปฏิบัติหน้าที่ของตน ต่อบ้าน ชุมชน ประเทศชาติ ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและชื่นชมในความเป็นไทย

11. บำรุงรักษาทรัพยากร ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ด้วยการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และสร้างเสริมภูมิปัญญาไทย

2. ในด้านการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว ควรมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. จัดให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอย่างหลากหลายเพื่อสำรวจความถนัดและความสนใจ
2. จัดประสบการณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองและสามารถแสวงหาแนวทางในการพัฒนาตนเอง

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทางด้านวิชาการอย่างเต็มความสามารถ และได้มีโอกาสหาความรู้ และทักษะจากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ

4. จัดให้มีการศึกษา ติดตามและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

5. ในการจัดการเรียนการสอน ให้ใช้วิธีผสมผสานการให้ความรู้กับการปฏิบัติจริง โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และกระบวนการกลุ่ม

6. ให้ท้องถิ่นปรับรายละเอียดของเนื้อหาวิชา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น และส่งเสริมให้ท้องถิ่นจัดทำรายวิชาอาชีพที่สนองความต้องการของท้องถิ่น และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดในการสร้างสรรค์งาน

7. ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ ให้สอดแทรกการ เสริมสร้างค่านิยม และการพัฒนาจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ

8. ในการเสริมสร้างค่านิยมที่ระบุไว้ในจุดหมาย ต้องปลูกฝัง ค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย

9. ในการจัดการเรียนการสอน ให้คำนึงถึงความต่อเนื่องระหว่างหลักสูตรประถม ศึกษา และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นด้วย

พฤติกรรมของครูเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินการของหลักสูตรประสบความสำเร็จได้ ครูจึงจำเป็นต้องเลือกวิธีการสอนต่างๆ อย่างตรงจุดมุ่งหมาย และเหมาะสมกับสภาพการเรียน โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้ (เอกสารแนะนำหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ : 14)

1. มีความเชื่อมั่นว่านักเรียนทุกคนเรียนรู้ได้ ถ้าครูจัดประสบการณ์อย่างเหมาะสม
2. วิเคราะห์หาจุดที่จะพัฒนาของนักเรียน โดยการศึกษาความสามารถของนักเรียน เพื่อจะพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลและทั้งชั้น

3. แสวงหา คัดเลือก วิธีการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมตามความสามารถของนักเรียนที่จะพัฒนาได้

4. ลงมือปฏิบัติการสอนอย่างมีความสามารถ และตั้งใจ ด้วยวิธีการหลากหลาย โดยเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มากกว่าการอ่าน และการฟังอย่างเดียว

5. ตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการส่งเสริม และปรับปรุงความก้าวหน้าของนักเรียน

6. นำผลงานของนักเรียนเสนอต่อที่ประชุมของ หมวดวิชา หรือ โรงเรียน

แนวทางการสอนดังกล่าว มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งครูจำเป็นต้องฝึกผู้เรียนให้มีกิจนิสัยในลักษณะของทักษะที่เป็นกระบวนการ ดังต่อไปนี้ (เอกสารแนะนำหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ : 4-5)

- 1 ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น
- 2 คิดวิเคราะห์วิจารณ์
- 3 สร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย
- 4 ประเมินและเลือกทางเลือก
- 5 กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติการ
- 6 ปฏิบัติงานด้วยความชื่นชม
- 7 ประเมินระหว่างปฏิบัติ
- 8 ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
- 9 ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

ดังนั้น การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งเป็นการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ และตามสภาพของสังคม ควรจะได้ดำเนินการในแนวทางต่อไปนี้

1. หลักสูตรควรจะสนองความต้องการของท้องถิ่น และผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในท้องถิ่นของตนเองให้เกิดประโยชน์ได้ โครงสร้างของหลักสูตร ควรเน้นเนื้อหาวิชาที่ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาความคิด และความสามารถของตนเอง เป็นพื้นฐานความรู้สำหรับการศึกษา และการเพิ่มพูนความรู้ได้ในอนาคต นำไปใช้ประโยชน์ในสังคมได้ เป็นเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย มีความหลากหลาย และยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ของสังคม

2. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม โดยให้ผู้เรียนสามารถมีความรู้อย่างพอเพียง ทันสมัย และสามารถใช้ความรู้เป็นข้อมูลในการคิดและแก้ปัญหาต่างได้ เป็นพลเมืองดีของสังคม มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม มีเจตคติที่ดีต่อสังคม นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการรักษาสุขภาพ และอนามัย รู้จักการเลือก

บริโภคอาหารที่มีคุณค่าต่อร่างกาย รวมทั้งให้ผู้เรียนรู้จักปรับตนเองให้เข้ากับสภาพของสังคม สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างดี มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรับผิดชอบที่จะพัฒนาสังคม และรู้จักการทำงานร่วมกัน เป็นหมู่คณะ

3. ในการจัดการเรียนการสอน ครูต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนเน้นให้ผู้เรียน รู้จักคิด วิเคราะห์มากกว่าการท่องจำ และให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติ ในรูปของการทำ กิจกรรมกลุ่ม เพื่อส่งเสริมความสามัคคี และรู้จักการทำงานร่วมกัน การวัดและประเมินผลควร ใช้ข้อสอบแบบอัตนัย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกการเขียน และสามารถถ่ายทอดความคิดของตนเองให้ผู้อื่นทราบได้ รวมทั้งการฝึกให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการ สำหรับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และในด้านการเรียนที่โรงเรียน

การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ

นโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) มุ่งเน้นให้จัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการทางการศึกษาในด้านการพัฒนาบุคคลและให้สัมพันธ์กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะเป็นการเร่งการขยายการจัด มัธยมศึกษาตอนต้น ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ที่มีอัตราการ เรียนต่อต่ำ ดังนั้น คณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2530 ได้ลงมติเห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สรุปได้ว่า รัฐควรขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยวิธีการไม่บังคับ เนื่องจากเป็นวิธีการที่แสดงออกถึงเจตนารมณ์ของรัฐในอันที่จะยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นถึงระดับที่ระบุไว้บนพื้นฐานของการคงไว้ซึ่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ในการตัดสินใจส่งหรือไม่ส่งบุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษา โดยมีแนวทางการขยายการศึกษาระยะต้นในเวลา 5 ปี ซึ่งมีหลักการและมาตรการดำเนินงานที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่ด้อยฐานะทางเศรษฐกิจ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของแต่ละปี พร้อมทั้งปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกคนในวัยเรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ได้ยึดหลักการขั้นพื้นฐานดังต่อไปนี้

1. ยึดหลักสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งฐานะของครอบครัว และสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ แต่ในขณะเดียวกัน จะต้องให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ และสมรรถภาพพื้นฐาน (Basic Competence) อย่างเดียวกัน และเท่าเทียมกันด้วย
2. สาระการศึกษาขั้นพื้นฐานมีลักษณะผสมผสานอย่างได้สัดส่วนระหว่าง วิชาการ

วิชาชีพ และวิชาสมรรถภาพพื้นฐาน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการศึกษาอย่างแน่นอน และชัดเจน แตกต่างจากผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับนี้

3. การจัดกิจกรรมการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและการสนับสนุนจากผู้ปกครอง สถานประกอบการ หน่วยงานทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน ตลอดจนชุมชน หรือท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งทรัพยากรนำมาดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

ต่อมาในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้กำหนดการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาโดยยึดหลักการดังต่อไปนี้

1. มุ่งพัฒนา “คน” ให้มีคุณภาพ มีความสามารถเต็มศักยภาพ และมีพัฒนาการในด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม ที่สมดุล

2. ขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นถึงระดับมัธยมศึกษา

3. ปรับปรุงหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ และให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้กว้างขวางมากขึ้น

4. ปฏิรูประบบ และกระบวนการเรียนการสอน เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถเต็มตามศักยภาพของตนเองโดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกัน

5. ส่งเสริมให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อทุกประเภท อุปกรณ์การเรียนการสอน สำหรับการเรียนด้วยตนเองของผู้เรียน

แนวโน้มการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การปรับความรู้ ความสามารถของประชาชนในชาติให้สูงขึ้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนาชีวิตในครอบครัวให้ดีขึ้น และมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของบ้านเมืองด้วย ซึ่งจะต้องขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานออกไปให้สูงถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ในสภาพที่เป็นอยู่มีเด็กและเยาวชนที่ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นจำนวนน้อย ในบางจังหวัด ซึ่งสาเหตุสำคัญที่เด็กและเยาวชน ไม่ได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นไปนั้น เนื่องจาก นักเรียนและผู้ปกครองไม่เห็นคุณค่า หรือประโยชน์ของการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่สามารถส่งบุตรหลานเรียนต่อได้ และต้องการให้เด็กช่วยทำงานบ้าน ตลอดจนช่วยครอบครัวหารายได้ นอกจากนี้การคมนาคมระหว่างบ้านและโรงเรียนไม่สะดวก จึงทำให้นักเรียนไม่สนใจที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป

การพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ได้บรรลุผลสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังพบว่ามีปัญหา หรืออุปสรรคอีกหลายประการที่จะต้องแก้ไข โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งการกระจายโอกาสเพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งกลุ่มคนบางกลุ่มในชนบท ยังไม่ได้รับบริการเท่าที่ควร นโยบายการเร่งรัดในการเปิดสถานศึกษา เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษานั้นก่อให้เกิดปัญหาในด้านคุณภาพของการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างระหว่างคุณภาพของโรงเรียน รวมทั้งโอกาสในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้นไป

การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนในด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ เป็นปัญหาอีกประการหนึ่งที่จะต้องได้รับการปรับปรุง เนื่องจากตามที่ได้ดำเนินการมา การจัดกิจกรรมการสอนยังไม่สอดคล้องกับแนวทางของหลักสูตร ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นเนื้อหา มากกว่าการฝึกให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และฝึกการสังเกต การคิดวิเคราะห์ และการทำงานร่วมกัน รวมทั้งการขาดแคลนครูมีอัตร และอุปกรณ์การสอนทางด้านวิทยาศาสตร์ที่มีคุณภาพ

เพื่อเป็นการแก้ไขและปรับปรุงปัญหาต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว การจัดหลักสูตร และการเรียนการสอนในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ในระดับประถมศึกษาได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางวิชาการ ในด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และทางด้านอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และสังคม มีนิสัยรักการแสวงหาความรู้ มีทักษะพื้นฐานในการคิด วิเคราะห์ ตระหนักในคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม และทรัพยากรของท้องถิ่น รวมทั้งเป็นพลเมืองดีมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ถูกต้อง ในลักษณะดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาวิชาและการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาไทย และทักษะทางคณิตศาสตร์ มีค่านิยมที่ถูกต้องทางเศรษฐกิจ สังคม รักการแสวงหาความรู้ มีลักษณะนิสัยที่จำเป็นสำหรับการทำงาน

2. จัดกิจกรรมกลุ่มพื้นฐานอาชีพแบบครบวงจร เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของงานอาชีพ มีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ มีนิสัยรักการทำงาน

3. จัดเนื้อหาสาระของกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ และกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจความรู้ทางคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ให้มีโอกาสนักฝึกฝน เน้นกระบวนการสอนเชิงคิด วิเคราะห์

5. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน

6. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถทางร่างกาย และสติปัญญาของผู้เรียน และความสามารถพิเศษอื่น ๆ

สำหรับการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ได้มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในทักษะวิชาชีพ และวิชาการ

อย่างมีคุณภาพพอที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งขยายการศึกษาระดับนี้ให้กว้างขวางจนเป็นการศึกษาเพื่อปวงชน การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนจึงมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นพื้นฐานในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

2. จัดหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล และสนองความต้องการของผู้เรียน โดยโครงสร้างของหลักสูตรจะประกอบด้วย 3 กลุ่มวิชา คือกลุ่มสมรรถภาพพื้นฐาน กลุ่มวิชาการ และกลุ่มประสบการณ์อาชีพ โดยกลุ่มสมรรถภาพพื้นฐานนั้นจัดให้เด็กทุกคนได้เรียน และรับประสบการณ์อย่างเดียวกัน ส่วนกลุ่มวิชาการ และกลุ่มประสบการณ์อาชีพ ให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ในสัดส่วนมากหรือน้อยแตกต่างกันไป

3. ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นในการสอนวิชาชีพให้มากยิ่งขึ้น

4. จัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ฝึกให้รู้จักสังเกต พิจารณาค้นคว้า คิดวิเคราะห์ ริเริ่ม สร้างสรรค์ รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และสามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

5. ส่งเสริมการจัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนรู้จักนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สมัยใหม่ และเทคโนโลยีพื้นฐาน มาประดิษฐ์และประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนโดยทั่วไปสนใจในด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์มากยิ่งขึ้น

6. ให้มีการฝึกฝนทักษะวิชาชีพ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติจริง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

7. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด แหล่งความรู้ในชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีส่วนร่วมในการป้องกัน เสริมสร้าง อนุรักษ์ และใช้อย่างมีดุลยภาพ โดยสอดแทรกในการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมเสริม

การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ได้ยึดหลักความเสมอภาค และสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลทางการศึกษา ทำให้ประชากรได้รับการศึกษาทั้งจากในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอย่างชัดเจนในทุกๆระดับ ตั้งแต่การศึกษาก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา แต่ปัญหาที่ตามมาก็คือคุณภาพทางการศึกษา

กระบวนการเรียนการสอนได้เน้นให้นักเรียนท่องจำมากกว่าการให้นักเรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาจึงควรได้รับการปรับปรุง สำหรับในด้านหลักสูตรปรากฏว่าสัดส่วนของเวลาเรียนเนื้อหาทางวิชาการ วิชาชีพ และวิชาสมรรถภาพพื้นฐาน ยังไม่เหมาะสม ซึ่งบางวิชามีความจำเป็นมาก แต่มีเวลาเรียนน้อย โดยเฉพาะวิชาพื้นฐาน นอกจากนี้การจัดหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งมุ่งเน้น และเปิดโอกาสให้ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ยังได้รับการปฏิบัติน้อยมาก

เพื่อเป็นการเสริมและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 แนวโน้มการจัดหลักสูตรในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) จึงมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีหลักสูตร รายวิชาอื่นๆ กิจกรรมเสริม หรือเป็นการสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน
 2. ปรับโครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตร ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างวิชาทักษะพื้นฐาน และวิชาที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม
 3. เพิ่มสัดส่วนการเรียนวิชาพื้นฐานที่จำเป็น โดยเน้นวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ความรู้เบื้องต้นในด้านคอมพิวเตอร์ ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ
 4. เพิ่มเวลาในการฝึกปฏิบัติ และจัดกิจกรรมวิชาที่ส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพกาย และใจ อารมณ์ สังคมของผู้เรียน เช่น วิชาพลศึกษา ดนตรี และศิลปะ
 5. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม
 6. ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการ และให้สามารถนำมาใช้ได้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลเพื่อให้หลักสูตรมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพของท้องถิ่นนั้นๆ
 7. เน้นให้มีการฝึกปฏิบัติในหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพ มีความรู้ความสามารถในการจัดการ รู้จักการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะอย่างมีประสิทธิภาพ
- สำหรับแนวโน้มการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา จะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ปรับวิธีการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นกระบวนการคิดอย่างมีระบบ และมีเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ รู้จักการแสวงหา ความรู้ และสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ
2. จัดให้มีวิธีการเรียนการสอนในหลายรูปแบบ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาวิชา และสภาพของท้องถิ่น รวมทั้งความเป็นปัจจุบัน

3. ดำเนินการเรียนการสอนในลักษณะของการเชื่อมโยงความรู้ในเนื้อหาวิชา กับสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน และปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

4. จัด และส่งเสริมสภาพบรรยากาศ รวมทั้งสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ

5. ปรับปรุงระบบการวัดและประเมินผลการเรียน โดยมุ่งเน้นการวัดความรู้ ความคิด ในลักษณะรวบยอด แทนการวัดผลเป็นรายวิชา รวมทั้งนำการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรของผู้เรียนมาพิจารณาในการวัดและประเมินผล นอกเหนือจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษานำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน จัดให้มีสื่อการสอน และอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาความรู้ อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ

นโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2540-2544 จึงมุ่งการพัฒนาคน เป็นสำคัญ โดยการขยาย และยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนทั่วไป เพื่อให้ได้ประชาชนที่มีคุณภาพ อย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการเรียนการสอนโดยการจัดการเรียนการสอนเพื่อ มุ่งให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้และทักษะที่เพียงพอที่จะออกไปประกอบอาชีพได้ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วม หรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ การพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูให้มีศักยภาพ รวมทั้งพัฒนาวิชาชีพครูจึงเป็นนโยบายที่จะต้องส่งเสริม โดยการสร้างและปรับปรุงจัดเตรียมแวดล้อมต่างๆ ที่เกื้อหนุนต่อการประกอบวิชาชีพครู

ปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการใช้หลักสูตร

เมื่อหลักสูตรได้รับการพัฒนาและปรับปรุง ให้สอดคล้องกับนโยบายของแผนพัฒนา การศึกษาแห่งชาติเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในโรงเรียนหรือสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ปัญหาต่างๆ ที่เป็นอุปสรรค ซึ่งอาจจะทำให้การพัฒนาหลักสูตรไม่ประสบความสำเร็จมีดังต่อไปนี้

1. ความเข้าใจของผู้ใช้เกี่ยวกับหลักการของหลักสูตร หลักสูตรในปัจจุบันมีแนวคิด กว้างขวาง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และการศึกษาคือ รวมทั้งแนวการสอนก็เน้นที่ ตัวผู้เรียนและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้ใช้และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร จำเป็น ต้องทำความเข้าใจหลักการและวิธีการของหลักสูตรใหม่ให้ชัดเจน ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ของผู้ใช้ หลักสูตรประกอบด้วย

1.1 ผู้สอนเคยชินกับหลักสูตรเดิมที่ใช้กันอยู่ และไม่เห็นความสำคัญของแนว คิดใหม่ของหลักสูตร ทำให้ดำเนินการสอน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปในรูปแบบเดิม ผู้สอนไม่สนใจต่อสภาวะและแนวคิดใหม่ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ยังคงยึดครูเป็นศูนย์กลางในการสอน

1.2 การปรับปรุงและจัดโปรแกรม หรือกิจกรรมการสอนใหม่ตามแนวคิดใหม่
ของหลักสูตรจะเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ครูทำให้ครูต้องใช้เวลาเพิ่มมากขึ้นในการจัดเตรียมการสอน
จัดอุปกรณ์การสอน และจัดแผนการสอนเพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีความคิดอย่างอิสระ

1.3 เนื่องจากการปรับปรุงหลักสูตร จะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในด้าน
เนื้อหาวิชาด้วย ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาสำหรับครูที่สอนมานานในเนื้อหาวิชาเดิม จะต้องศึกษาหา
ความรู้เพิ่มเติม เพื่อไม่ให้เกิดการสอนเนื้อหาวิชาผิดพลาดไป

2. ปัญหาในเรื่องความพร้อมของโรงเรียน เนื่องจากหลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุงหรือ
พัฒนา ย่อมมีแนวคิดใหม่ ซึ่งรวมถึงแนวการสอน การจัดกิจกรรม และอื่นๆ การจัดดำเนินงาน
ของโรงเรียนจำเป็นต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร กล่าวคือจะต้องมีความพร้อมที่จะสนอง
การดำเนินงานของหลักสูตรทั้งในด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ รวมทั้งงบประมาณของ
โรงเรียนด้วย ซึ่งโรงเรียนควรจะได้จัดสรรงบประมาณของโรงเรียนให้เพียงพอ และเป็นธรรมแก่ทุก
ฝ่ายในโรงเรียน ปัญหาโดยทั่วไปของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ประกอบด้วย

2.1 โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ อย่างแท้จริง
ดังนั้นจึงไม่สามารถให้คำแนะนำแก่ครูในโรงเรียนในการปรับปรุงกิจกรรมและการเรียนการสอน
ให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ได้

2.2 บุคลากร หรือครูประจำการในโรงเรียน ไม่มีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับ
หลักสูตรใหม่ รวมทั้งแนวนโยบายในการใช้หลักสูตร หรือการจัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้อง
กับจุดประสงค์ของหลักสูตร

2.3 ปัญหาทางด้านกายภาพของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยขนาด และเนื้อที่ของ
โรงเรียน ขนาดและจำนวนของห้องเรียนที่มีอยู่สามารถนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร
ใหม่ได้หรือไม่ โรงเรียนมีเนื้อที่เพียงพอหรือไม่สำหรับกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องจัดเพิ่มขึ้นตามแนว
ความคิดของหลักสูตรใหม่

3. ปัญหาการสอน และการใช้เทคนิคการสอน ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการให้สอดคล้อง
กับหลักการ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งเนื้อหาสาระของหลักสูตรด้วย ความสำคัญจึง
มุ่งเน้นไปที่ผู้สอน และประสิทธิภาพของผู้สอนโดยตรง โดยเฉพาะในหลักสูตรใหม่ซึ่งเน้นและส่งเสริม
ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคม ดังนั้นจึง
จำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านวิชา และมีความสามารถในการสอน
รวมทั้งสามารถปรับปรุงการสอน สนใจการสอน พร้อมทั้งจะนำแนวคิดใหม่มาพัฒนา
และปรับปรุงการสอนของตนเองให้ดีขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถตามหลักการ
และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

แนวทาง และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน
ประสบความสำเร็จมีดังต่อไปนี้

1. การมีผู้นำที่มีความสามารถ ผู้นำของโรงเรียน ผู้อำนวยการ หรือครูใหญ่ของโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การบริหารหลักสูตร สามารถเป็นผู้ประสานงานและนิเทศงานในโรงเรียนได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และบุคลากรในโรงเรียน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล รวมทั้งสามารถให้คำแนะนำที่ดี ที่ถูกต้องแก่บุคลากรในโรงเรียนได้ทุกระดับ

2. มีอาจารย์แนะแนวทางการศึกษาประจำโรงเรียน เมื่อผู้เรียน หรือผู้สอนมีปัญหาในด้านการเรียนการสอน จะสามารถขอคำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะจากอาจารย์แนะแนวการศึกษาประจำโรงเรียนได้ ซึ่งจะเป็นผู้ช่วยให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนไปในทางที่ดีขึ้นในเวลาเดียวกันก็จะสามารถให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้สอนเมื่อมีปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมสำหรับผู้เรียนได้ รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นแก่คณะผู้บริหารโรงเรียนเพื่อเป็นการปรับปรุงการบริหารงานให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างประสบความสำเร็จ

3. ใช้ทฤษฎีการสอนที่ทันสมัย และเทคโนโลยีในการสอน ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนควรจะได้รับปรับปรุงให้สอดคล้องกับแนวคิด หรือจุดประสงค์ของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนควรจะได้เปลี่ยนทฤษฎีการสอน แนวการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งการใช้อุปกรณ์การสอน เทคโนโลยีในการสอนให้สอดคล้องกับสภาวะปัจจุบันของสังคมด้วย

4. สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรของโรงเรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ผู้บริหารโรงเรียนควรจะได้วางแผนงานเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรของโรงเรียนได้รับความรู้ในด้านเนื้อหาวิชา หรือในด้านการใช้หลักสูตรเพิ่มเติมจากสถาบันอื่น ๆ หรือจัดให้มีการฝึกอบรมภายในโรงเรียน โดยวิทยากรที่เชี่ยวชาญในด้านการใช้หลักสูตร และการสอน เพื่อเป็นการกระตุ้นผู้สอนให้สนใจจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัย สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรด้วย

5. จัดให้มีการนิเทศงานภายใน และครู “ต้นแบบ” ผู้บริหารควรจะได้สนับสนุนให้บุคลากรภายในโรงเรียนสนใจ และเห็นรูปแบบของการสอนที่ดี โดยการสร้างครู “ต้นแบบ” เพื่อเป็นการแนะนำแนวทางการสอนที่ดี ให้แก่ผู้อื่น รวมทั้งสนับสนุนให้ครูร่วมกัน และช่วยเหลือกันทำงานเพื่อให้การดำเนินการสอนในโรงเรียนเป็นไปในทางเดียวกัน

สรุป

บทบาทของวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องข้องกับการศึกษามากขึ้น และมีอิทธิพลต่อแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เน้นการพัฒนาคนเป็นหลัก ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงควรให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และส่งเสริมการเรียนทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติมากกว่าการท่องจำ สำหรับปัญหาการใช้หลักสูตร ซึ่งทำให้หลักสูตรไม่ประสบความสำเร็จนั้น

เนื่องมาจากความเข้าใจของผู้ใช้หลักสูตร และความสามารถในการสอนของครู รวมถึงความพร้อมของโรงเรียน ซึ่งแนวทางการแก้ไขและการปรับปรุงปัญหาดังกล่าว ขึ้นอยู่กับผู้บริหารของโรงเรียน ในการส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพของผู้สอน ส่งเสริมและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้สอน รวมทั้งจัดให้มีอาจารย์แนะแนวสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดหลักสูตรในโรงเรียน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ รายงานการวิจัย แนวคิดการจัดการศึกษาไทยในทศวรรษหน้า. เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม, 2535.
- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์คุรุสภา, 2533.
- _____ . หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์คุรุสภา, 2533.
- _____ . หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์คุรุสภา, 2533.
- _____ . หลักการของหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์คุรุสภา, 2533.
- _____ . เอกสารแนะนำหลักสูตร กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์คุรุสภา, 2533.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ, พันนี้ พับบลิชิ่ง, 2535.
- _____ . แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) สำนักนายกรัฐมนตรี, กรุงเทพฯ. 2535.
- _____ . แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) อรรถพลการพิมพ์, กรุงเทพฯ, 2539.
- Doll, Ronald C. **Curriculum Improvement : Decision Making and Process.** Allyn and Bacon, Inc., 1978.